לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת. וְאִם נִתְרַחֵק מֵהֶרְיחַ וְנִכְנַס בִּתְחוּמוֹ, כְּאִלּוּ לֹא יָצָא. וְאִם יָצָא לְדַעַת, (ח) אֵין לוֹ
(ג) תַּקָּנָה. זֶה שֶׁאָמַרְנוּ בְּהֶצְרֵךְ לִנְקָבָיו, ג יֵשׁ אוֹמְרִים אֲפִלּוּ לְקָטָנִים, ד וְיֵשׁ אוֹמְרִים אֲפִלּוּ לִגְדוֹלִים: (ט) דַּוְקָא לִגְדוֹלִים:

תז מִי הֵם שֶׁיּוֹכוֹלִין לֵילֵךְ חוּץ לַתְּחוּם. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א א מִי שֶׁיָּצָא חוּץ לַתְּחוּם בִּרְשׁוּת, כְּגוֹן חֲכָמָה הַבָּאָה לִילֵד (א) וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, יֵשׁ לָהּ אַלְפַּיִם אַמָּה
(ב) לְכָל רוּחַ (ג) בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁהִגִּיעַ לוֹ, וְאִם הִגִּיעַ לָעִיר, (ד) הֲרֵי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר וְיֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם
לְכָל רוּחַ חוּץ לָעִיר (ה) (עַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן רמ״ח (ס״ד)): ב הָיָה יוֹצֵא בְּרִשׁוּת וְהוּא הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ,
וְאָמְרוּ לוֹ כְּבָר נַעֲשֵׂית הַמִּצְוָה שֶׁיָּצָאתָ לַעֲשׂוֹת, יֵשׁ לוֹ (ו) מִמְּקוֹמוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ. וְאִם הָיָה
מִקְצַת הַתְּחוּם שֶׁיָּצָא מִמֶּנּוּ בִּרְשׁוּת מֻכְלָע בְּתוֹךְ אַלְפַּיִם אַמָּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִמְּקוֹמוֹ, הֲרֵי זֶה חוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ
(ז) וּכְאִלּוּ לֹא יָצָא: ג ג כָּל הַיּוֹצְאִים לְהַצִּיל נְפָשׁוֹת מִיַּד עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אוֹ מִן הַנָּהָר אוֹ מִן הַמַּפֹּלֶת,
יֵשׁ לָהֶם אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ מִמָּקוֹם שֶׁהִצִּילוּ בּוֹ. וְאִם הָיְתָה (ח) יַד הָעַכּוּ״ם תַּקִּיפָה וְהָיוּ מְפַחֲדִים
לְשָׁבוֹת בַּמָּקוֹם שֶׁהִצִּילוּ, הֲרֵי אֵלּוּ (ט) חוֹזְרִים בְּשַׁבָּת לִמְקוֹמָם (י) וּבִכְלֵי זַיִן:

א מִדִּבְרֵי רַמְב״ם בְּפֶרֶק כ״ו מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הט״ו) מִמַּשְׁנָה דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כ״ג (ע״ב), וְהוּבְאָה בְּעֲרוּבִין מ״ה (ע״א).
ב מִשְּׁנָה עֲרוּבִין מ״ד (ע״ב), וּכְאוֹקִימְתָּא דְּרַב שִׁימִי. ג שָׁם בְּמַשְׁנָה (כג:), וּכְהַנִי תְּרֵי אוֹקִימְתָּאוֹת הָא דְּרַב וְהָא דְּרַב נָחְמָן שָׁם בַּגְּמָרָא מ״ה (ע״א), הָרֹאשׁ״ש שָׁם (פ״ד ס״ו ה) וְרַמְב״ם בְּפֶרֶק כ״ו מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הי״ז).

א פְּשׁוּט בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וּבְפֶרֶק ד׳ וּבְפֶרֶק ב׳ דְּעֲרוּבִין, וְעַיֵּן בְּסִימָן תט״ו (פ״א) שֶׁזּוֹ לְבַד מִצְוָה מְעֻרָבִין. ב רַמְב״ם בְּפֶרֶק ד׳ מֵהִלְכוֹת עֲרוּבִין (ה״א).

הִלְכוֹת עֵרוּבֵי תְּחוּמִין

תח דִּין הַנָּחַת הָעֵרוּב וּקְנִיַּת הַשְּׁבִיתָה. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א (א) א מַתִּיר לְעָרַב עֵרוּבֵי תְּחוּמִין וְלִקְנוֹת שְׁבִיתָה סוֹף הַתְּחוּם, וְלָכֵן ב מִי

בַּאֵר הֵיטֵב

(כ) תַּקָּנָה. פֵּרוּשׁ, שֶׁאִם שָׁבָא לִתְחוּמוֹ אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב לְעֵיל, עַיֵּן סִימָן ת״ה סָעִיף ח׳ דִּיֵּשׁ לוֹ כָּל הָעִיר, וּלְעֵיל אַחֶרֶת אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, וְכֵן כָּתַב רַאֲב״ן. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מָקוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁיָּשַׁב שָׁם מִתְּחִלָּה אִם הוּא יוֹתֵר מִשְּׁעוּר הַזֶּה:
(ח) אֵין לוֹ תַּקָּנָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף דְּמֻתָּר לוֹ בָּזֶה גַּם כֵּן לָצֵאת חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹתָיו עַד שֶׁיִּמְצָא מָקוֹם צָנוּעַ וְכֵן לְהִתְרַחֵק גַּם כֵּן מִן הֶרְיחַ, וְכַנַּ״ל, אֲבָל אֵין לוֹ תַּקָּנָה לְהֶחְשֵׁב בָּזֶה כְּאִלּוּ לֹא יָצָא אִם נִכְנַס לְתוֹךְ תְּחוּמוֹ, דְּאַף אִם יִכָּנֵס אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, כֵּיוָן שֶׁיָּצָא מִתְּחִלָּה מִדַּעַת, אִם לֹא שֶׁנִּכְנַס עַל יְדֵי זֶה לְעִירוֹ שֶׁשָּׁבַת בָּהּ, דְּאָז כָּל הָעִיר לוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת בְּכָל גַּוָּנֵי, וְכַנַּ״ל בְּסִימָן ת״ה סָעִיף ח׳:
(ט) דַּוְקָא לִגְדוֹלִים. אֲבָל קְטַנִּים אֵין כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת כָּל כָּךְ, (ז) דְּהָא מַשְׁתִּינִים מַיִם בִּפְנֵי רַבִּים, וְגַם אֵין כָּל כָּךְ טִנּוּף בָּהֶם שֶׁיִּהְיֶה צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק דְּהָא נִבְלָעִין בִּמְקוֹמָן, וְיֵשׁ לְהַחְמִיר (ה) כִּסְבָרָא זוֹ:

א (א) וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה. דָּבָר שֶׁמֻּתָּר לָצֵאת בִּשְׁבִילוֹ, כְּגוֹן שְׁאָרֵי עִנְיָן פְּקוּחַ נֶפֶשׁ, וּכְדִלְקַמַּיהּ בְּסָעִיף ג׳, וְכֵן הַיּוֹצֵא בִּשְׁבִיל עֲדוּת לְקִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ בִּזְמַן שֶׁקִּדּוּשׁוֹ עַל פִּי רְאִיָּה [גְּמָרָא (ר״ה כג: עירובין מה.)]:
(ב) לְכָל רוּחַ. וְאִם הָיוּ מְכֻלָּעִין אַלְפַּיִם אֵלּוּ בְּתוֹךְ תְּחוּמוֹ שֶׁיָּצָא מִשָּׁם, (ו) רַשַּׁאי לַחֲזוֹר לְבֵיתוֹ, וְיֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם סְבִיב בֵּיתוֹ:
(ג) בְּאוֹתוֹ מָקוֹם. אַף לְאַחַר (ב) שֶׁכְּבָר עָשָׂה הַמִּצְוָה הֲהִיא, דְּהִתְקִינוּ לוֹ זֶה, דְּאִם לֹא יִהְיֶה רַשַּׁאי לָזוּז מִמְּקוֹמוֹ, יִמְנַע עַצְמוֹ שֶׁלֹּא לָצֵאת עוֹד: (ד) הֲרֵי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר. דַּעֲשָׂאוּהוּ (ג) כְּאִלּוּ שָׁבַת בָּהּ בֵּין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ד) מְגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (ה) הַגְּרַ״ז (ס״ב), וְכֵן נוֹטֶה גַּם כֵּן דַּעַת הַגְּרַ״א:
א (ו) אֲלִיָּה רַבָּה (סק״א) מִלְּקַמָּן סָעִיף ב׳, וְהוּא הַדִּין הָכָא. [וְנִרְאֶה פָּשׁוּט, דְּאִם עוֹד צָרִיךְ לָצֵאת מִשָּׁם בִּשְׁבִיל הַמִּצְוָה, מֻתָּר לַחֲזֹר לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם]. וְכָתַב עוֹד, דְּהוּא הַדִּין אִם הֶחֱזִירוּהוּ עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים לְתְחוּמוֹ, אוֹ שֶׁהָיָה צָרִיךְ לָכֶנֶס לְתְחוּמוֹ מִשּׁוּם שֶׁהִצְרִיךְ לִנְקָבָיו, הֲרֵי הוּא כְּאִלּוּ לֹא יָצָא, וּכְהַהִיא דְּלְעֵיל בְּסִימָן ת״ה לְעִנְיַן יָצָא בְּאֹנֶס, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה דִּבְרֵי הוּא: (ב) כֵּן מַשְׁמַע מִמַּשְׁנָה דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (כג:): (ג) מַגִּיד מִשְׁנָה (שבת פכ״ו הט״ז). וּמִשְּׁמַע דְּאַף בְּאִינָהּ מְקֻפֶּפֶת מְחִיצוֹת, כֵּיוָן דְּחִשְׁבִינַן לוֹ כְּאַנְשֵׁי הָעִיר. וְדַע עוֹד, דְּדִינָא דְּשִׁלְחָן עָרוּךְ דְּהָעִיר אֵינָהּ נֶחְשֶׁבֶת לוֹ בְּחֶשְׁבּוֹן אַלְפַּיִם, הוּא דַּוְקָא שֶׁבְּשְׁבִיל עִנְיַן דָּבָר מִצְוָה הַהִיא הִגִּיעַ לָעִיר, אֲבָל אִם רַק הָאַלְפַּיִם שֶׁנִּתְנוּ לוֹ חֲכָמִים מִסָּבִיב הָיוּ מְכֻלָּעִין בְּתוֹךְ הָעִיר, אֵין לוֹ לְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ הָעִיר אֶלָּא עַד תְּשׁלוּם מִדַּת אַלְפַּיִם שֶׁלּוֹ, וּכְהַהִיא דִּלְקַמָּן סִימָן ת״ח (ס״א), כֵּן מוּכָח מִבַּאוּר הַגְּרַ״א, וְטַעְמוֹ פָּשׁוּט דְּלֹא עָדִיף מִתְּחוּם בֵּיתוֹ שֶׁלֹּא יָצָא מִמֶּנּוּ כְּלָל: ב (ד) דְּכָל זְמַן שֶׁלֹּא שָׁב לְתְחוּמוֹ מִסְתַּבְּרָא דְּאֵין לְכָפּוֹ לַחֲזֹר לְתְחוּמוֹ, וְיִכֹּל לֵילֵךְ בְּאַלְפַּיִם שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ חֲכָמִים, וְכֵן כָּתַב בְּגִאוֹן יַעֲקֹב (מה.), דְּלֹא כִּדְמַשְׁמַע בְּאַלְיָה רַבָּה (סק״ג), וּמִדִּבְרֵי יְרֵחָם (נתיב יב ח״ח) שֶׁהֶבִיא הָאַלְיָה רַבָּה אֵין רְאָיָה מֻכְרַחַת, עַיֵּן שָׁם: (ה) רַבֵּנוּ יוֹנָתָן (יב. ד״ה אם) וְרִיטְבָ״א (מד:) וְרַבֵּנוּ יְרֵחָם (שם). וְאַף דְּלִשְׁלֹן אַחֲרוֹן שֶׁל רַשׁ״י (מד: ד״ה רב שימי) מוּכָח דְּלֹרֶב שִׁימִי דְּפָסְקִינַן כְּוָתֵיהּ יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן הָאַלְפַּיִם הַחֲדָשִׁים, נָקוּטוּ לְעִקַּר כְּלְשׁוֹן רִאשׁוֹן שֶׁרַשׁ״י בְּעַצְמוֹ הִסְכִּים לוֹ, וְלִלְשׁוֹן הָרִאשׁוֹן אֵין לוֹ אֶלָּא אַלְפַּיִם שֶׁל צַד בֵּיתוֹ מִפְּאָה שֶׁכָּתַב רַשׁ״י וַהֲרֵי הוּא כְּבְתְחִלָּה עַיֵּן שָׁם, וּמַה דְּהִקְשָׁה אַבְנֵי מְעֻרָה, אֵין רְאָיָה הַכָּף זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַמְפָרְשִׁים: ג (ו) כָּךְ צָרִיךְ לְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הַמַּעְתִּק מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (שם). וְעַיֵּן בְּאַלְיָה רַבָּה (סק״ה):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah